

KUTSESTANDARD

Õmbleja, tase 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetuse	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Õmbleja, tase 4	4

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus
Õmbleja, tase 4 töötab rõiva - või tekstiilitootmise ettevõttes, kus tema töö tulemusena valmivad erineva keerukusastmega tootedetailid, tootesõlmed ning pool- ja valmistooted. 4. taseme õmbleja teeb kindlaksmääratud aja jooksul mitmekesiseid õmblusoperatsioone, kuumniisket vahetöötlust ja lõppviimistlust tehnoloogiliste juhendite ja tootenäidiste järgi. Vajalik on mõista tootmisprotsessi olemust ja oma tööloigu tähtsust selles. Õmbleja, tase 4 kasutab oma töös õmblusmasinaid ja -seadmeid (sh poolautomaatseadmeid) ning kuumniiske töötlemise seadmeid. Töökeskonnas esineb müra ja tekstiilitolmu. Ohutegurid on sundasend ja silmade ülekoormus. Kokkupuude keemiliselt töödeldud materjalidega võib tundlikel inimestel põhjustada allergiat. Madalam kutsetase: õmbleja, tase 3. Teeb põhilisi õmblusoperatsioone ning kuumniisket vahetöötlust.
A.2 Tööosad
A.2.1 Õmblusmasinate ja -seadmete käsitlemine. A.2.2 Õmblusoperatsioonide tegemine. A.2.3 Tootesõlmede õmblemine ja ühendamine tootega. A.2.4 Kuumniiske vahetöötlamine A.2.5 Lõppviimistlus. A.2.6 Kvaliteedikontroll.
A.3 Kutsealane ettevalmistus
4. taseme õmblejaks saab õppida kutseõppeasutuses või töökohal.
A.4 Enamlevinud ametinimetused
Õmbleja, õmblustoodete termotöötaja, õmbleja-õmblustoodete termotöötaja.
A.6 Tulevikuoskused
Uute materjalide ja tehnoloogiate kasutusele võtmine toob vajaduse täiendada pidevalt õmblusmasinate- ja seadmete seadistamise, sh abivahendite kasutamise oskusi.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Kutse taotlemisel tuleb tõendada üldoskused (B.2) ja kompetentsid B.3.1- B.3.6.

B.2 Õmbleja, tase 4 üldoskused

Tegevusnäitajad:

- 1) Kasutab oma töös teadmisi materjaliõpetusest, õmblustehnoloogiast ja läbilõikeskeemide koostamisest.
- 2) Tunneb õmblusalast terminoloogiat, loeb ja järgib tehnoloogilist dokumentatsiooni (juhendid, läbilõikeskeemid, tingimärgid jms).
- 3) Järgib organisatsiooni töökorraldusreegleid ja ohutusnõudeid ning kutsealase tööga seonduvaid õigusakte.
- 4) Kasutab ohutuid ja ratsionaalseid töövõtteid ja ergonoomilisi tööasendeid.
- 5) Korraldab oma tööloigu sujuva toimimise, hoiab oma töökoha korras.
- 6) Kohandub meeskonnaga, teab ja arvestab enda ja teiste rolli meeskonnas.
- 7) Suhtleb viisakalt, kasutab sobivaid suhtlemisvorme ja -viise, tuleb toime erinevates suhtlusolukordades.
- 8) Hoiab end kursis tehnoloogiliste uuendustega.
- 9) Valdab erialast eesti keelt tasemel A.2, v.a. rääkimine ja kirjutamine (vt lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused).
- 10) Kasutab oma töös digiseadmeid algtasemel kasutaja tasemel v.a. sisuloo, kommunikatsioon ja probleemide lahendamine (vt lisa 2 „Digipädevuste enesehindamise skaala“).

B.3 Kompetentsid

B.3.1 Õmblusmasinate ja -seadmete käsitlemine

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

1. Niidistab õmblusmasina ja -seadme, paigaldab nõela, presstalla ja vajaliku lisaseadme, järgides tehnoloogilist juhendit.
2. Reguleerib piste pikkuse vastavalt tehnoloogilisele juhendile.
3. Puhastab õmblusmasina või -seadme töö lõppedes, vajadusel ka tööoperatsioonide vahetumisel seest ja väljast, järgides ohutus- ja hooldusnõudeid.
4. Kasutab õmblusmasinal ja -seadmel olevaid programme (niidi lõikamine, kinnituste tegemine õmbluse alguses või lõpus, nõõpaugu tüübi valimine jms) järgides õmblusmasina ja -seadme kasutusjuhendit.

B.3.2 Õmblusoperatsioonide tegemine

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

1. Töötleb (äärestab, kandib ja palistab) detailide lõikeservad vastavalt tehnoloogilisele juhendile.
2. Õmbleb lihtsa ja figuurse kujuga väikedetailid (taskuklapid, mansetid, põõnad, pagunid, vööd, värvlid jms), järgides tehnoloogilises juhendis ettenähtud õmblusvaru ja vastasmärke.
3. Õmbleb kaunistuselemendid (rüüžid, volangid, krooked, pitsid, lipsud, kandidid jms) ja ühendab need detailiga, järgides tehnoloogilist juhendit.
4. Märgib furnituuride (nööbid, pandlad, trukid, needid, haagid, tripid, öösid jne) asukohad ja kinnitab need, järgides tehnoloogilist juhendit ja vajadusel tootenäidist.

B.3.3 Tootesõlmede õmblemine ja ühendamine tootega

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

1. Õmbleb erineva keerukusastmega tootesõlmed (krae, lõhik, kinnis, tasku jms), järgides tehnoloogilises juhendis ettenähtud õmblusvaru ja vastasmärke.
2. Ühendab toote põhidetailid (esi- ja seljaosa, varrukad jms) ja tootesõlmed, järgides tehnoloogilist juhendit, vajadusel tootenäidist.
3. Ühendab voodri tootega, järgides tehnoloogilist juhendit.
4. Kontrollib detailide (taskuklapid, taskud, märgistused, kinnitused jms) mõõtude ja asukoha sümmeetrilisust tehnoloogilises juhendis toodud mõõtudele, kasutades kontroll-lekaale, mõõtejoonlaudu jms.
5. Mõistab vigade mõju järgnevatele tööloikudele, leiab probleemidele lahenduse.

B.3.4 Kuumniiske vahetöötlemine

EKR tase 4

Tegevusnäitajad:

1. Töötleb vajalikud detailid liimiriide või -paelaga, järgides tehnoloogilist juhendit.
2. Teeb töö erinevatel etappidel kuumniiske vahetöötlemise vastavalt tehnoloogilisele juhendile, vajadusel kasutab šabloone.
3. Reguleerib tehnoloogilise juhendi alusel kuumniiske töötlemisseadme temperatuuri, aja ja surve vastavalt materjali omadustele.

B.3.5 Lõppviimistlus	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. Reguleerib kuumniiske seadme temperatuuri, aja ja surve, lähtudes tehnoloogilisest juhendist. 2. Teeb valmistoote kuumniiske lõppviimistluse, lähtudes tehnoloogilisest juhendist. 3. Hindab valmistoote lõppviimistluse vastavust tehnoloogilisele juhendile.	
B.3.6 Kvaliteedikontroll	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. Kontrollib mõõtejoonlauda ja mõõdulindiga valmistoote mõõtude vastavust mõõtude tabelile. 2. Hindab visuaalselt valmistoote kvaliteedi vastavust toote näidisele, probleemide korral leiab lahenduse.	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	24-19042022-1.2/7k
2. Kutsestandardi koostajad	Viivi Eskla, AS Proffline Anželika Aas, Hilding Anders Baltic AS Sirje Riimaa, ekspert Liivi Lõhmussaar, Tartu Kutsehariduskeskus
3. Kutsestandardi kinnitaja	Tehnika, Tootmise ja Töötlemise Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	25
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	19.04.2022
6. Kutsestandard kehtib kuni	18.04.2027
7. Kutsestandardi versiooni number	7
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	8153 Masinõmblejad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Dressmaker, EstQF Level 4
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Digipädevuste enesehindamise skaala	